

Informacija o finansijskoj podršci projektu
“Budva – Boka 2028: Evropska prijestonica kulture“

1. Opšte informacije

Evropska prijestonica kulture je inicijativa Evropske unije koja je započeta 1985. godine i predstavlja jedan od najambicioznijih kulturnih projekata u Evropi. Cilj je promocija raznolikosti i bogatstva evropskih kultura i isticanje osobina koje dijele, uz podršku međusobnom razumijevanju, interkulturnom dijalogu i osjećaju pripadnosti zajedničkom kulturnom prostoru.

Prestižna titula Evropska prijestonica kulture stiče se na period od godinu dana, a svake godine su nosioci najmanje dva grada iz država članica Evropske unije.

Odlukom o uspostavljanju inicijative „Evropska prijestonica kulture 2020-2033“ je predviđeno da grad iz zemlje kandidata i potencijalnog kandidata za članstvo u Evropskoj uniji u navedenom periodu može jednom konkurisati za dobijanje ove prestižne titule. Navedena Odluka je usvojena i zvanično ratifikovana 16. aprila 2014. godine (br. 445/2014/EU), čime su se po prvi put stekli uslovi da Crna Gora bude učesnica projekta koji omogućava fundamentalni razvoj društva i obezbjeđuje višestruku i dugoročnu korist. Opština Herceg Novi je bila kandidat za Evropsku prijestonicu kulture za 2021. godinu i ušla u završni krug za titulu koja je pripala gradu Novom Sadu.

Konkurs za dodjelu titule Evropska prijestonica kulture se raspisuje šest godina prije godine za koju se dodjeljuje, dok je proces pripreme aplikacionog dosijea dugotrajan i kompleksan i traje nekoliko godina.

U skladu sa navedenim, Opština Budva je zajedno sa partnerima iz Boke pripremila kandidaturu u cilju pružanja odgovora na sve zadatke koje proces aplikacije nosi sa sobom.

Ovaj projekat donosi značajnu korist za grad, regiju i državu u kojoj se nalazi i to na kulturnom, edukativnom, socijalnom, ekonomskom i turističkom planu. To je jedinstvena prilika za obnovu gradova i regija, unaprjeđenje imidža, kao i unošenje inovacija u kulturni život gradova i podrška snaženju turističke ponude.

Benefiti koje grad koji je nominovan za ovu prestižnu titulu može ostvariti realizacijom ovog projekta se prepoznaju kroz dvije opšte kategorije:

Najefikasniji način za unaprjeđenje međunarodnog profila grada/regije/države

EPK doprinosi unaprjeđenju imidža grada, regije i države budući da nosilac titule postaje kulturnim centrom Evrope u datoj godini. Dodatno, dobijanje ove titule snažno doprinosi: dugoročnom razvoju kulture, širenju tržišta za kulturne proizvode, promociji turizma i privlačenju turista, promociji evropske saradnje u kulturi i umrežavanje na evropskom nivou, podsticanju kreativnosti i inovativnosti kao i jačanju sektora kulturnih i kreativnih industrija, podsticanju talenata i profesionalnom razvoju umjetnika, stvaranju platforme za edukaciju, sticanje i razmjenu iskustava, povećanju broja radnih mjesta, kao i društvenom razvoju u cjelini.

Najefikasniji način za ostvarivanje ekonomske dobiti za grad/regiju/državu

Ekonomska dobit koju nosilac titule može ostvariti je **kratkoročna** (kroz realizaciju programa, otvaranje novih radnih mjesta, prodaja ulaznica, turizam, kulturni turizam, broj posjetilaca, benefiti za lokalno stanovništvo kroz prihode ugostiteljskih objekata, prodavnica, hotela, uslužnih djelatnosti), **srednjeročna** (izgradnja novih i adaptacija postojećih objekata kulture, izgradnja novih objekata za druge namjene, unaprjeđenje infrastrukture, urbana revitalizacija) i **dugoročna** (pospješivanje stranih investicija, povećanje obima domaćih investicija, unaprjeđenje sektora kulturnih i kreativnih industrija, stvaranje ambijenta atraktivnog za biznis i investicije). U skladu sa istraživanjima Evropske komisije, procjena je da jedan uloženi euro u pripremu grada za Evropsku prijestonicu kulture, dugoročno donosi od osam do deset eura.

2. Ciljevi projekta „Budva – Boka 2028: Evropska prijestonica kulture“

Cilj projekta kandidature Budve i gradova Boke za Evropsku prijestonicu kulture za 2028. godinu je kulturna, ekonomska i turistička valorizacija potencijala koje ovaj region ima i njegov razvoj u svim oblastima. Dodatno, projekat je značajan s aspekta međunarodne promocije i prezentacije regiona i države u cjelosti. Dobijanje titule Evropske prijestonice kulture bi trajno doprinijelo razvoju i održivosti regiona u oblasti kulture, kreativnih industrija, kulturnog turizma, zaštite i očuvanja kulturne baštine, obrazovanja, stvaranja mogućnosti za zapošljavanje, infrastrukture, civilnog društva, novih partnerskih veza i pozicioniranja na evropskoj i svjetskoj kulturnoj i turističkoj mapi. Konačno, dobijanje ove prestižne titule bi pospješilo kulturni i kreativni sektor kao generator ekonomskih benefita za čitavu državu i dodatno promovisalo kreativne potencijale naših umjetnika i preduzetnika u kulturi.

Kandidatura Opštine Budva i opština Boke (Tivat, Kotor i Herceg Novi) predata je u novembru 2022. godine, dok je Evropska komisija u decembru 2022. godine donijela odluku da u završnu fazu za dodjelu titule Evropska prijestonica kulture za 2028. godine u konkurenciji EEA/EFTA zemalja, zemalja kandidata za EU i potencijalnih kandidata za EU uđu Budva (Crna Gora) i Skoplje (Sjeverna Makedonija).

Konačna verzija Aplikacione knjige kandidature Budva-Boka 2028 biće predata Evropskoj komisiji do 28. avgusta 2023. godine, dok se finalna odluka o dodjeli ove titule očekuje 20. septembra 2023. godine.

U skladu sa navedenim, a u odnosu na značaj i benefite koji bi osvajanje titule Evropske prijestonice kulture značilo za Budvu, gradove Boke i čitavu državu, Vlada Crne Gore, Ministarstvo kulture i medija i Ministarstvo finansija će, u slučaju osvajanja ove titule pružiti neophodnu podršku u cilju što kvalitetnije realizacije projekta.